

Norstedts Förlag
Att: Susanne Nyström
Box 2052
103 12 STOCKHOLM

Hallands Nyheter

Datum/nr: 2002-10-28

+Menkes Alleh.

Upplaga: 31.000 (TS/RS)
Utgivningsort: Falkenberg
Län: Hallands Län (N)
Frekvens: 6/Per vecka
Politisk färg: (c)
Telefon: 0346-29000
Fax: 0346-29120

Observer AB

Er kontaktperson: Pernilla Pettersson
Telefon: 08-50 74 10 99
Fax: 08-50 74 11 28
pernilla.pettersson@observer.se
Kundnr: 13688
Uppdragsnr: 560

98722 0033 20021028 00560 00050 046 TGUS /63

Drakulics debut håller läsaren i ett fast grepp

böcker/roman

SLAVENKA DRAKULIC

"Rädslan i kroppen"
Översättning: Djordje Zarkovic
Norstedts

Slavenka Drakulic har gjort sig känd både som reporter och romanförfattare, och man kan nog säga att hon låtit generna befrukta varandra. Reportagen kan uppvisa stilgrepp som vi förbinder med skönlitterär gestaltning, och romanerna kan ligga reportaget nära.

Hennes senaste roman, "Som om jag inte vore där", bygger sålunda till stor del bygger på bosniska kvinnors vittnesmål om sina fruktansvärda erfarenheter under kriget. Men även Drakulics debutroman, som nu föreligger på svenska, har mycket gemensamt med det litterära reportaget.

Djordje Zarkovics översättning är högst njutbar, och det är säkert inte hans utan förla-

gets fel att den fantasieggande originaltiteln "Rädslans hologram" har förvandlats till "Rädslan i kroppen". Kanske tror man den vara mer publikdragande.

Problemet är bara att den samtidigt utgör en inte alldeles självklar tolkning av texten. Ett viktigt motiv i Drakulic roman är nämligen den klyvnad i kropp och medvetande som man kan erfara vid svår sjuk-

dom, och jag är inte så säker på att hon menar att rädslan sitter just i kroppen. Men låt oss glömma titeln och i stället konstatera att vi här har en intensiv och engagerande roman som inte bär spår av att vara ett förstlingsverk.

"Naturligtvis är jag rädd. Jag har varit rädd hela tiden." På ett sjukhus i New York har en kvinna från Jugoslavien just fattat beslutet att ställa sig i kö för njurtransplantation. Därmed förändras hennes invanda liv, det liv som egentligen varit två liv: ett vanligt liv och ett sjukdomsliv en tillvaro styrd av dialysen.

"De friska har ett val. För de sjuka är livet enkelt, som för fångar eller soldater. Det finns regler som inte längre är regler, eftersom att överträda dem endast har en innebörd. I början är det ofrihet och sedan helt enkelt visshet."

Hon har lärt sig att betrakta tiden på sjukhuset som icke-tid och att se kroppen som en del av apparaturen den är kopplad till. För att inte bli ett med sin sjukdom har hon separerat kroppen från jaget, och denna klyvnad framstår för henne som själva förutsättningen för att kunna leva. Tanken på transplantation är därför starkt ångestladdad: hela hennes tillkämpade livsmönster kommer att rivas upp och därmed den trygghet som trots allt finns i det invanda.

Så blir romanen inte bara ett personligt och självupplevt reportage om en njurtransplantation utan närmast ett existentiellt drama. Här finns ingen intrig utan allt kretsar kring upplevelserna före och speciellt efter operationen.

Känsloladdade partier växlar med avsnitt där kvinnan medvetet försöker se på sig själv med en kameras kallt registrerande öga. Svullnader och hudförändringar registreras med naturalistisk konkretion men också som uttryck för den sjukes fixering vid den kropp som kan tyckas så främmande, fientlig och svekfull.

Men genom minnen, drömmar och feberhallucinationer fogas också andra motiv till framställningen. Föräldrarna och dottern är kvar i Jugoslavien och upptar en stor del av kvinnans tankar. Här anas att detta är en roman som berör klyvnader och avskurna sammanhang på mer än ett plan; försöningskampen gäller inte bara jag och kropp.

Det komplicerade förhållandet mellan en mor och en dotter skulle ju Slavenka Drakulic också återkomma till i "Marmorhud", hennes konstnärligt kanske mest utarbetade roman. "Rädslan i kroppen" lever mer på sin intensitet i nuet, på sin drabbande gestaltning av livsskräck och ursinnig vilja till liv. Det är en text som håller läsaren i ett fast grepp.

STEN WISTRAND